

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id e quidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok létrevéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt kivesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz 1895. márc. 6-án

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

A liberalizmusról.

A Neue Freie Presse, a bécsi liberálisok eme főorganuma, kiméletlen dühvel támad neki a liberális nagybirtokosoknak, a miert azok, most a választások előtt szövetségre léptek a katolikus nagybirtokosokkal. Vele együtt szidja őket a liberálisok többi fővárosi és vidéki lapja. Szemükbe vágják az árulás vádját és megbotránkozva kérdezik, hogy miért nem az olasz irridentistákkal fogtak kezét, ha már egyedül nem volt kilátásuk a győzelemhez?

Szinte megdöbbentő a tény. Tehát inkább az állam fölforgatóival, inkább az anarchistákkal szövetkezzenek, csak a kereszt tisztelőihez ne legyen közüik, inkább düljön romba minden, a mit eddig alkottak, kerüljenek a trón elé a vörös zászlósok, a forradalmárok, a kik minden főmállót szétszórni, összetörni készülnék, csak a kereszténység beráitai ne győzzenek?

De hiszen ez nem is új dolog. Ezek csak megismétlései azoknak, a miket már Ausztriában, Belgiumban a közel múlt esztendőben láttunk. Ott is szövetkeztek a liberálisok a vadszocialistákkal. Győzni külön-külön egyik sem

tudott, vállalkat összevetve meggyöngítették a keresztény elvek barátait annyira, hogy azok alig voltak képesek a kezükben levő hatalmat megőrizni.

Im, lássák tehát azok, a kik esküsznek a liberalizmusra, hogy mily anyagból, mily titokzatos tervekből van az összeszöve. Mint vörös fonál vonul rajta végig a küzdelem a kereszténység ellen. Nem az állam fejlődése, nem az emberiség boldogítása a czél, hanem harc a kereszténység, harc a Krisztus, különösen pedig annak egyháza ellen s ennek a czélnak elérésére szövetkezni kell mindennel, akár az ördöggel is. Nem mondjuk, hogy mindenütt, nyíltan kimondják ezt a czélt, annál kevésbé állítjuk, hogy azok, a kik liberálisoknak vallják magukat, azonosítják elveiket az említettekkel, de hogy a kereszténységnek, specialiter a catholicismusnak nincs nagyobb ellensége a liberalizmusnál, azoknál, a kik ez alatt a bőséges gyűjtő név alatt rejtőznek, az tapasztalati tény. A liberálisok fővezérei, a nagy közvélemény szakavatott szószólói zsidók, vagy szabadkőművesek, a kik az egyes elveket a világba dobják. Ők a gépezet vezetői, a többiek, mint alkotórészek, az ő eszméiknek megvalósítói, végrehajtói,

üljenek bár miniszteri bársonyszékeken, vagy egyes szerkesztőségek íróasztalai mellett. Lett légyen, különösen az utóbbi időben bárminő támadás, a mely az egyház ellen irányult, ezektől a vezetőségtől indult ki. — Egymással titokzatos hálózat köti őket össze. Elveik létesítésére valamennyien szoros barátságban vannak egymással. Ha valakit támadni kell, egy megadja a hangot, a többi hováhamar önmagáévá teszi s rövid idő alatt valamennyi egy notát fúj. Emlékezzünk vissza az egyházpolitikai harcok idejére. Vajjon szorosan érdekében volt-e azoknak az újságíróknak az, hogy az egyházpolitikai törvények létrejöjjenek, meg volt-e győződve csak tizedrészüik is arról, hogy általuk a haza és annak polgárai egy szebb jövő küszöbére léptek? Bizonyára nem. De mikor a harc a liberalizmus nevében megindul és az egyház ellen fordította fegyvereit, egyek lettek még azok is, a kik valamikor egymással farkasszem néztek s egy jobb ügyhöz méltó buzgósággal hirdették urbi et orbi liberális haladásunk elengedhetetlen követelményét, piszkolták, gyalázták, rugdalták azt, a mire azelőtt gyermekei áhitattal tekintettek. Vajjon van-e a hazának abból a

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Halottak napján Rómában.

Irta: Minimus.

Sír az égbolt
Órök unalmu, lanya cseppel
Míg szétolvad . . . Jer Ossion
Ködös, homályos énekeddel.

Tehát nem aczélos, tiszta idő, halvány napsugarak és lesárguló levelek, mint az alkalmi tárczában olvassuk, hanem esunya, prózai, piszkos eső, mikor a sár egész közönséges tolkodással fecsegi tele a karton vagy selyem ruhát, a frakkot, ködmont egyaránt. Talán gunyolódik az idő? A nagy emberek emlékét nem koszoruzhatja meg az „egész nemzet újra fölsíró fájdalma“ olyan elegáns czerimóniákkal; szónokolni most is lehet, csak hogy a napfényes frázisokra ügyelni kell, aztán a köszvényes, hohögös nagyurak kocsiba bujnak, a legügyesebb fordulatok kárba vesznek, — nem lehet hazabeszélni. Pár vénasszonynak van csak kedve ottmaradni a loospocsban, meg a kik siratni jöttek, nem szép beszéddel, hanem könnyekkel.

Az a kérdés, van-e soknak ilyen érzület a szive mélyén azok közül, a kik, akár esik, akár nem, felkeresik, felékesítik a temetőt? Mert, különösen ha szép az idő, nagy tömeg járja be a szomorúfűzes helyeket. Az a kérdés, rejlik-e valami őszinte, mélyebben járó gondolat a feketén csillogó gyász tárgyak mögött, hogy legalább ez esetben megczafolja a felületességünkre, hiuságunkra vonatkozó vádat?

Azt hiszem igen.

A nagy közönség érez, gondolkodik s mindenekfölött érzi azon igazságok súlyát, melyeket a bölcselő metafizikai formulákba foglal és épen azért nem fél tőlük; de a melyeket az élet néha olyan közvetlenül állít elő, hogy a másvilági szellő legyintését érezni. Ha az anyagi-ságában tultengő modern életet hova — tovább örültségnek lehet nevezni, akkor az érzésnek, a gondolkodásnak ilyenén perzei a lucidum intervallumok a rohamok között. — Voltak már történelmi fontosságuk is, mindig üdvös eredménnyel.

Sokszor külsőségekhez tapad a gondolat, — de legalább ott van; ilyen ritkább alkalmakkor azonban a közönségesnél is jobban felüti a megsejtett igazság fejét a közönyösség burka alól. Bölcselő kevés van, s a tagadás szerencsétlen mesterségnek bizonyult; a modern élet örültsége ezerek között pusztit ugyan, de a milliók még mindig épen gondolkoznak. Megvizsgálódhatunk tehát, a külső pompa halottak napján magvat rejt, s a hangulat nem az őszi szellő futó melankoliája, hanem a tulvilági élet titkos homályába vetett pillantás.

A halottak iránt való kegyelet hagyományos öröke az emberiségnek. A római Via Appia két oldalán meredező oszlopa tömbök, a gondosan beépített Columbariumok, az urnák az ősek csontjaival csak úgy bizonyítják ezt, mint a mi pompás temetőink. Valamikor ott is megtartották az évi ünnepeket; az oltárok márványlapjain áldoztak, s a tiszta Veszta tüze lobogott; — most lidérczfény vetődik fel helyenkint az ezredes romok között, — jelezve az örökös halottak napját.

A keresztény Róma saját halottait ünnepli, amazokat csak a régészek csudálják. Nézzünk körül egy keveset.

Legrettenetesebb látvány a kapuczinus atyák temetője, mindig, de különösen az ünnep estéjén. Már a templomukban látható siremlékek is az elmulás gondolatát ébresztik: Góbiuski János fiának, Sándornak sirja, ki a rend ruhájában temettette el magát; Barberini kardinalis, kinek szegényes kórházán csak e szavak láthatók:

„Hic jacet pulvis, cinis et nihil“ — egy marék port, hamut, szóval semmit rejt e kő.

Néhány lépés vezet a folyosószerű és négyszer kapolnává bővülő üregekbe. Világosság elég van, mert dróttal összetakolt emberi kezek egy haláltót tartanak a közepén, annak orrán, száján ömlik a sárgás mécsfény s bejárja a borzalmas szalon minden zugát.

Lenn a földön jeruzsálemi porból keresztalak látszik, ott van a közös sírbolt. Ha szükség van a helyre, rövid uton kisajátítják, azaz kiszedik a régi lakó esontjait és — felékesítik vele a szalon falait. Négyezer kapuczinus maradványai vannak a túlműött helyiségekben, s meg kell vallani, hogy az eszméleti bizarrsága, rettenetessége mellett az érdekesség, találcsonyság se hiányzik. Az apró esontokból feliratokat csinálnak, a nagyobbakból kárpitot a falra stilszerű ékítéssel, a karok, lábak, oltárlapot tartanak vagy óriási csillárrá fűzők úgy, hogy a szemlélő babonás félelemmel megy el alatta, olyan hangulattal mint Dantenak lehetett mikor az alvilágban járt.

— Per me si va nellà citta dolente . . . ; igen, ez az a kapu, az ut, az elmulás kapuja,

Mai lapunk 4 oldal.

nagy harcából bármi haszna is, vagy talán ellenségeink, azokat értem, a kik nem azelőtt, csak akkor, a hamis jel-szavak által félrevezetve lettek ellenségeink, vajjon azok is nem látták-e már be, hogy az egyházat inkább erősíteni, nem pedig gyengíteni kellett volna? A harc megindult ellenünk, győzelemmel is végződött ellenünk, kivívta a liberalizmus a maga fegyvereivel és a maga hallatlan ösztökéltetéseivel.

Most egy újabb bizonyítványt állított ki magáról az az álliberalizmus, a midőn a fölforgatókkal később lett volna szövetkezni, csakhogy a kereszténység bástyáin rést üssön. Ime egy újabb bizonyítéka annak, hogy a liberalizmus övében mindig készen van egy tör a katholicizmus megsebzésére. Jó lesz ezt is tanulságul rovásra vennünk.

Konzerv-gyár.

Mint lapunk legutóbbi számában jeleztük, a konzerv-gyár létesítéséhez szükséges 100,000 korona hozzájárulási összeg a megye és város birtokosai által betét-jegyzések útján biztosított.

Az alábbiakban közöljük azok neveit, kik betétösszegeket jegyeztek:

Fejérmegyei Takarékpénztár, Székesfejérvári Takarékpénztár 20.000—20.000 korona;

Kereskedelmi Bank 6.000 korona;

Gróf Cziráky Antal (Lovasberény) Kégl György (Csala) 5.000—5.000 korona;

Bélavári Burchard Rezső, Dréher Antal (Vaál), Gróf Zichy Aladár (Vajta), Ifj. dr. Gróf Zichy János (Nagy-Láng) 2.000—2.000 korona;

Aujedzky Adolf, báró Fiáth Pál, Molnár Béla, Wertheim Armin 1.200—1.200 korona;

melyen át kell mennie mindenkinek, akár kívánsai, akár nem a másvilágra.

A második teremben néhány száz gar-madlaba hányt koponya vigyorog, mellettük hosszú szakállas kapuczinus áll szürke csuhájában, csontkezeivel a halomra mutat, ajkain megdermedt, udvarias mosoly. Lehet vagy kétszáz éves, úgy látszik, be volt balzsamozva, még a bőr is rajta van az arczán; egyébként drótváz tartja össze a csuhalat a csontokat.

A legutolsó íregben két kis Barberini herczeg váza van. A 17-ik század végén valaki a kolostorba manekült, s míg a vihar elsimult odakünn, a csontemberek között tartózkodott a kriptákban. Akkor állította össze a két kis herczeg vázát, — unalomból. Mindenesetre különös módja a szórakozásnak.

A látvány ritka, a halállal való eme majdnem cinikus barátkozás meglep, és megkeresteti az okát is a szemlélővel, ki meg is sejtí azt a bánatos arcú szerzetes tiszta lelkében, nyugodt lelkiismeretében. Innen aztán le kell vonnia a maga részére is a tanulságot; — a mi elég eredmény halottak napjára.

Esővel, sárral, vagy a késő nyár dühével nem törődik az olasz, hanem siet a szent Lőrincz templom felé a városon kívül. Ott van a nagy városi temető, a Campo Verrano. Még I. Napoleon vetette meg alapját, de nem temetkeztek bele egész 1837-ig, a nagy koleraig.

Pompás portáléja előtt szerényen félrevoulva áll a templom. Elsietnek mellette mind, pedig nagy halott hamvait rejti, IX. Piuszt, a nagy-szívű pápát. Egyszerien akart temetkezni, de az egész világ olaja pompás nyughelyet teremtett neki a szentélyben. Maga a koporsó jelentékelen alkotás, fele a falban, hanem a környezet nagyszerű. Talán a világ legszebb mozaikja az, mely a falakat fedi s mely egyebek között az összes családok, országok, megyék városok

Grünfeld Jakab, József m. kir. főherczeg (Alcsuth), Gróf Nádasdy Ferencz (Nádasd-Ladány), Dr. Rádai Lajos, Szűts Sándor (Sár-Aba), Tallián Vilmos (Pátka), Id. Gróf Zichy N. János (Bács-Topolya) 1.000—1.000 korona;

Koller Tivadár (Alsó-Alap), Ifj. Kovács Pál, Dr. Löwy Károly, Pető Miksa 600—600 korona;

Gróf Esterházy László (Sárosd), Kenessey Kálmán (Nyék), Rauscher Béla 500—500 korona; Fittler Béla, Giffing Ede, Kenessey Lajos (Nyék), Kohn Adolf, Kovács István, Kreizler Zsigmond, Kubik János, Kuti Márton, Báró Mandorff Géza, (Velenze), Dr. Palánszky Miklós, Say Ferencz, Strasser Izidor (Pátka), 400—400 korona;

Kovács Károly 300 korona; Bernstein és Káldor, Braun János (Pátka), Deutsch Ignác, Diebala György, Dr. Eisenbarth Károly, Fiáth István (Hantos), Flits Miklós, Gergey Károly, Grünfeld Ignác, (Lovasberény), Havranek József, Heller A. és fia, Hübner Károly, Id. Knittelhoffer Károly, Dr. Krausz Zsigmond, Dr. Kuti József, Mann József, Dr. Matta Árpád (Szászhalom), Pápay Nándor, Procopius György, Reinitz Lipót, Say Győző, Dr. Schlammadinger Jenő, Széll Lajos (Pátka), Szűts Jenő, (Vaál), Tóth Aladár, Vértessy Lajos (Nyék), Dr. Weisz Ignác, (Sár-Keresztur), Winkler Vilmos 200—200 korona.

Összesen tehát eddig 90,400 korona betéti összeg jegyeztetett; a mennyiben azonban 12.000 korona jegyzése iránt autentikus helyen ígéret tétetett, így a szükségelt 100.000 korona túl van jegyezve.

Olvasóink mindenesetre csodálkoznak azon, hogy Megyeri Krausz Lajos kir. tanácsos, többszörös milliómos neve a fenti névsorban nem szerepel daczára annak, hogy az értekezleten nagy garral jelentette ki, hogy 3000 koronát

czimerét is ábrázolja, kik a kegyeletes czéla adakoztak. Ott nyugszik az igazán nagy ember, nagy a fényben, nagy a szenvedésben, nagy a szeretetben. Majd ha egészen a történelem lesz korával együtt, akkor domborodik ki alakja egész heroikus nagyságában.

A templom két oldalán az első emeleten a folyosók is az ő emlékének szentelvék. Oda gyűjtötték össze a tárgyakat, melyekben a katolikus világ gyásza nyilvánult Pius halálakor. Számtalan értékes tárgy, levél, kép, koszoru van összehalmozva. A benyomás még most is valóban impozáns. A pápa emlékét nagy tiszteletben tartják, általában szentnek hiszik. A látogatók ott hagyják névjegyeiket emléklül, felírják kívánásaikat, sóhajait, mint az általános szokás Olaszországban. „Szent Pius, könyörögj értem!” — olvastam én is akár hányon, különösen francia mag és szav nyelven.

A kapuczinusok kriptájából a pápai disz-szirhoz! S mellette látni a halál nagy programját megvalósulva: az egyenlőséget! Nén halottak napjára való vándorlás és elmélkedés ez?

Menjünk át a nagytemetőbe. Oh, ott élet van most, zajosan forrongó élet. Az óriási kapuk tátott szájjal nyelik az eleven emberfolyamot, mely, különösen a partokon, könyökkel is törekedik befelé a kivilágított nagyvárosba. Igazi nagyváros. Vannak palotái, büszke czimerek rajtuk, igaz, hogy egy némelyik megfordítva; vannak szép sétáhelyek, kis erdőrezsleték, nagy szobrok, mint máshol a köztereken s mindenféle kivilágítás. Gyertya, szurok, nafta, gáz, villany, mind lobog, villog a fehér keresztterdó között.

Különös gondolatom támadt a kapunál. Belunytam a szememet, hogy ne úgy lássak, mint ez a gondolat sugta, — hiába. Mint mikor valaki a más mosolygó arczán a közeli halál kinyomatát, a rémes facies Hypocraticá-t látja,

jegyez. Mi nem akarjuk hinni, hogy ez csak hatásos ígéret akart lenni, de hát a tanácsos már nagyon öreg, az öregeséggel pedig sok mindenféle fogyatkozás jár.

Urak az aszfalton.

A „Hazai Általános Biztosító-Társaság” helybeli felügyelőségének szenczációs ügye volt. F. hó 29-én ugyanis Schrecher Gusztáv, a társaság budapesti károsztályának főnöke városunkba jött s Hier Károly felügyelőt 2 hónapra szabadságot, Rác Zoltán, Brunizza Károly és Lendvai Ferencz hivatalnokokat pedig végkielégítésük folyósítása mellett állítólag minden indokolás nélkül azonnal elbocsájtotta. Valamely hivatalnok elbocsájtása esetén az igazgatóság nincs kötelezve indoklásra, mert korlátlan dinevezési és elbocsájtási joga van; a méltányossággal azonban e jog korlátlan használata össze alig egyeztethető. A dolog e részével azonban most nem foglalkozunk, a száraz tényeket regisztráljuk csak.

A már jelzett napon ugyanis az elmozdított hivatalnokok, főleg azonban Rác Zoltán roppant elkeseredett Búki József h. felügyelő eljárása miatt, mert állítólag ennek köszönhető elbocsájtásukat. Elhatározta tehát, hogy inzul-tálni fogja Búkit, a mi még az nap a déli órákban meg is történt. Rác a hivatalból kijövő Búkival szembe ment s midőn hozzáért, arczul csapta, mire Búki vas botjával védekezett, védekezés közben azonban hanyat vágódott. Rác, mivel Búki kezében vasbotot s boxert pillantott meg, a földről felugorván, futásban keresett menedéket. Történt pedig mindez fényes nappal a Megyehéztérén, a Ferencz-József nő-nevelő-intézet előtt.

Művelt emberek kerülnek így az aszfaltra a bámuló közönség nem kis csodálatára! Lehet, hogy Rác Zoltán sértett önérzete a felindulás

nem az élénk, nagyvárosias kép volt előttem, hanem úgy tetszett, hogy a fényes lángok más, nagy lángnyelvek hegyei, melyek a föld alól, a sirok mellől törnek elő. Hogy nem a mi kivilágításunk ez a fény, hanem a nagy tüztenger felszapódó villogása, míg a halott fájdalomosan hánykolódik a ráboruló sir alatt, — mert szenvednie kell odaát a tisztító tűzben.

Szegényes sírdombok mellett csak egy-két gyér láng, — az alatt nem lehet nagy a tűz; egyik-másik sírbolt hatalmas vaskerítésén köröskörül ölelkező naftalángok, — ott alighanem igen nagy a tüztenger. Ott egy szegény munkás fekszik, itt meg a nagy politikus, herczeg-séget is kapott érdemeiért. Én most szónokolnak dühödten róla. Az ép hódó képzeldésem pedig ott látja a nagyobb tüzet . . . ki tudja; gondolkozunk erről is egy keveset!

Mindjárt az előtérben emelkedik a derék pápai zuávok siremléke. IX. Pius állította a művészi szobormunkát. A Castelfiardónál és Montanánál elesettek nevei egy oszlop oldalán ragyognak, magasan fön a pápa alakja látszik, a mint kardot nyújt az egyik katonának.

Mikor Rómát bevették, a vitéz lázadók meggyalázták a hősök sírkövét. Mintha egyáltalában meg lehetne gyaláznai azok emlékét, a kik az Egyház igazaiért küzdve haltak!

A késő órákban lassankint megtrikálnak a látogatók. Hja, az olasz éjek hűvösek; s a kegyelet nem kívánja áldozatul az egészséget. A lángok is álmosan pislognak, egyik-másik magasra ágaskodva harap egyet utoljára a sötétségbe, aztán kialszik.

Sóhajunk egyet könyörgő imával, hogy valóban kialakuljon a láng . . . szabaduljanak meg kintajkóltól a szenvedő lelkek. A nyert benyomásokon kívül ez volna a nap legszebb eredménye s legyen is főcélja mindig a gyász-nak és kegyeletes megemlékezésnek.

első hevében az igazságszolgáltatás e brutális némét helyesnek találta, hiszszük azonban, hogy az egész ügy komolyabb mérethe kerül s ki-módót fog keresni és találni az ügy helyes és törvényes tisztázására. Az ilyen ügygyel nem foglalkozunk szívesen.

E tárgyban az érdekeltek egyike nyilatkozatot bocsájtott rendelkezésünkre. Közöljük e nyilatkozatot nem mintha az abban foglaltakkal egyet érténénk, sőt a teljes felelősség a beküldőre hárul; közöljük azonban azért, hogy az ügy teljes tisztázására a nyilvánosság előtt módot nyujtsunk.

Égy-két igazságos szó!

Arany betűkkel van felírva a Megyeház-tér egyik házának falára, hogy ott székelt a „*Hazai Általános Biztosító-Társaság*” kerületi felügyelő-sége. Ezt a címet olvasva azt hisszük, hogy azok, akik ebben az irodában dolgoznak, mindannyian igazi magyarok. De hogy ne tévedjenek az arra járók, nyilvánosságra hozzuk, hogy odabent ez idő szerint egy kedvezőtlen vallási viszonyok között élő egyén a főnök, a kit föléltetés hatósága ugyszólván korlátlan hatalommal ruházott fel, az ott alkalmazott hivatalnokok sorsa fölött. Még nem is volt ő ilyen nagy hatalmu, mikor megrágalmazta följebbvalóját s több tisztviselével együtt bevádolta az igazgatóság előtt. Ez a gorombáskodó zsidógyerek egy másik személyvel szövethetve (de ennek nevéét most még nem közöljük) kieszközölte, hogy a neki nem tetszők elbocsájtassanak. Az igazgatóság engedett a tisztán személyeskedő vádakra s intézkedett még pedig oly formán, hogy a szóban forgó tisztviselőket minden megokolás nélkül rögtön elbocsájtotta. Joggal kérdezhetjük, hogy ilyen eljárás mellett érdemes-e a részvénytársaság a pártolásra, a mely a helyett, hogy alkalmazottait megbecsülne, kalapot emel alaptalan rágalmak előtt minden előzetes vizsgálat nélkül így intézkedik.

Hálátlan dolog lenne ezt tovább fejtegetni, a közvetlen érdekelték úgy is szereshetnek információzt az itt körülírt mesés állapotokról s hisszük, hogy az a kétélű kard, a mit eddig olyan bátran forgatott, rövid idők multával saját magát fogja megvérezni. —CZ—N.

ÜJDONSÁGOK.

— Mindenszentek és halottak napja.

Az egyház csodálatos kontrasztban köti össze a két birodalmat, a boldogságot élvezők s a boldogság után epedők hazáját. Délelőtt a szép hont tárja hivei elé, este a kinban vergődők jajszavát hallatja s könyörülethe, szánakozásra buzdítja hű fiait, leányait. Megtört nap-sugár, falomb hullása ugyanazt juttatja esztünkbe s jól esik rajta elmerengnünk. Menjünk hát el, keressük fel templomainkat, vegyük ki részünket az egyház örömeiből — bánatából. — Mindenszentek ünnepén a székesegyházban reggel fél 7 órakor K. Horváth István belvárosi plebános predikál. A nagymisét Huszar Károly kanonok 9 órakor, a szent beszédét 10 órakor Toman Antal belvárosi káplán mondja. A nagymise alatt a káptalan minden tagja misét mond. A halottak szolozmája d. u. 6 órakor lesz. Halottak napján a nagymisét Károly János nagyprépost, káptalani helynök

mondja, utána a szentbeszédet Kéri Ferencz karkáplán és hitazonok tartja.

— **Novemberi előléptetések.** A leg-utóbbi „Rendeleti Közlöny” adatai szerint 5 Felsőge kinevezte: Csóka Árpád I. oszt. századosot őrnagygyá; Gaál Sándor, Zöld Mór, Komócsy Pál (1. ezrednél) és Lausclmann Jenő főhadnagyokat századosokká; Kecán Virgil, Szilágyi Béla és Zádory Béla hadnagyokat főhadnagyokká, Pokomándy Gerely, Gazdy Béla, Farkas Imre és Gabrielli Béla hadapród tiszteltyetteseket hadnagygyá; dr. Pridafka József és Szerdahelyi László II. oszt. százados hadbírókat I. oszt. százados hadbírókká; dr. Turesányi István törzsorvost főtörzsorvossá és Kopácsy József főhadnagy kezelő tisztet II. oszt. századoskezelő tisztté. Üdvözöljük a kinevezeteket.

— **Kinevezés.** Marossy Rudolf helybeli lakos, ügyvédjelölt, a helybeli kir. törvényszékhez díjas joggyakornoknak kineveztetett. Fiatal jogászaik ezen előkelő s tehetséges tagját örömmel üdvözöljük az igazságügy szolgálatában.

— **Az Oltáregyesület szent miséje** a jövő vasárnap — november 4-én — délelőtt 10 órakor a szeminariumi templomban fog bemutatni a Mindenhatónak; — a választmányi gyűlés pedig november 6-án délután 1/5-kor fog megtartatni.

— **Rendjelviselési engedély.** Ő Felsőge folyó évi október hó 12-én kélt legfelsőbb elhatározásával megengedte, hogy cziráki és dénesfalvi Cziráky Béla gróf főudvarnagya a perzsa sah által neki adományozott I. osztályu gyémántos nap és orosz-lán rendet elfogadhassa és viselhesse.

— **Esküvő.** Ifj. Obermayer János helybeli vendéglős tegnap d. e. 11 órakor vezette oltárhoz a székesegyházban Szalay Gyula orgonakészítő, helybeli polgártársunk szép és kedves leányát, Laurát. Az esketési szertartást Szalai József felsővárosi káplán végezte, a ki ez alkalommal igen szép beszédet intézett az ifju párhoz. Násznagyok voltak: a menyasszony részéről Balák Ignác vendéglős, a vőlegény részéről Havranek Antal kőfaragó. Isten áldását kérjük a boldog frigyre.

— **Keresztelés Velenczén.** A velencei országot mentén ujonnan emelt kő-kereszt hirdeti a velencei kath. hívők törhetlen ragaszkodását Péter sziklájához; hirdeti áldozatos lelkük mély vallásosságát s Krisztusi szeretetben gyökerező bizalmát, a napjainkban oly gyakran megvalóztott Krisztus keresztje iránt. Folyó hó 28-án — mint velencei levelező írja — ünnepet ült a község kath. közönsége. E napon szentelte fel ugyanis nagy közönség ajátossága közepette, melyen a Meszleny család is részt vett, Krizsány János kerületi esperes azt a kő-keresztet, mely a kath. hívők közadakozásából épült a velencei országot mentén. A keresztelési szertartások befejeztével Répászi Ferencz agárdi plebános magas színvonalon álló szent beszéde méltó kiegészítő része volt a közönség ünnepi hangulatának. Majd Belczany velencei plebános rövid, de velős szavakban mondott köszönetet mindazok szívjoságáért, kik a kereszt felállítását adományaikkal lehetővé tették.

— **Osztrák Magyar Bank.** Közöltük annak idején hogy a jegybank igazgatótanácsa szeptember hó 5-én tartott ülésében elhatározottat, hogy — bár erre a birodalom által kötelezve nem volt, — Székesfejervárról új fiókot nyit. A jegybank ezen határozata városunk pénzpiacát igen kellemesen érinti annál is inkább,

mert a bank eltérőleg eddigi szokásától nemcsak czegeggyezett kereskedőknek, hanem földbirtokosoknak is nyujt előnyös váltóhitelt. A bank budapesti képviselője tegnap járt városunkban s alkalmas lakást, esetleg megvételre házat keresett. A bank itteni fiókja már a jövő év folyamán megkezdi működését.

— **Végtárgyalások sorrendje.** A székesfejervári kir. törvényszéknel f. év november havában a bünygyi főtárgyalások a következő sorrendben fognak megtartatni: 3-án Kósa Gáborné emberölés vétsége. Nagy Mihály Alajos rágalalmazás vétsége. Rafael Julianna hatóság elleni erőszak vétsége. — 7-én Angyal Gábor hivatali sikkasztás. — 20-án Jubász Béla sikkasztás vétsége. Horvát Józsefné lopás büntette. — 21-én Mayer Máttyás magánokirat hamisítás. Andor András súlyos testi sértés vétsége. — 24-én Wirt Péter és társai rágalalmazás vétsége. — 27-én Fister Mihály és társai súlyos testi sértés büntette. — 28-án Kecskeméti István lopás vétsége. Barta József és társai súlyos testi sértés büntette.

— **Felfordult világ.** Olvasó közönségünk első pillanatra el sem fogja képzelni, hogy mi lehet ez a felfordult világ. Hát bizony ezt néhez volna elképzelni és mégis tényleg megtörtént. A helyben állomásozó 12. dzsidas ezrednek egy százada ugyanis a zircziek templomában vasárnap 9 órakor tartatni szokott miséjükről hazafelé tartván, a megyeház-téren egy rövidke vészényszóra a Ferencz József növevelde előtt levő aszfalt-járdára termett és itt folytatta az utját haza felé. A közönség, mely különösen vasárnap nagyszámban szokta ezt az utat igénybe venni, vagy a kocsit onto folytatva utját, vagy a falhoz volt kénytelen lapulni. Tudunkkal talán még sem volna szabad a gyalogjárók rovására a testületileg kivonult katonaságnak a járdákon menetelni.

— **Betörés.** Folyó hó 21 és 22-ike közti éjjelen Szabó István pákozdi lakosnak a belső szőlőhegyen levő pieczéke ismeretlen tettesek álkules használatával behatoltak és onnan 125 liter bort és egy tölgyfa dézsát elloptak. A nyomozás folyamatban van.

— **Bíróválasztás.** Gárdonyi községben Arany Sándor volt községi bíró lemondása folytán megüresedett bírói állásra közfelkiállással Babai Balintot választották meg.

— **Közgyűlés.** A Kereskedő Ifjak Egyesülete vasárnap november 4-én délután 4 órakor a Kiskereskedők Egyesülete heliségében közgyűlést tart, melynek tárgya a tisztikar végleges megválasztása.

— **Zene estély.** Szíves tudomására hozom a m. t. közönségnek, hogy méltányolva azon szíves támogatást, a melyben az elmúlt téli idény zeneestélyei alkalmával részesültem elhatároztam, hogy november 3-án és minden rákövetkező szombat a helybeli honvéd zenekar közreműködésével zeneestélyt rendezek. Főtörekvésem leend, hogy bár áldozatok árán is, m. t. vendégeimnek kellemes szórakozást nyujtsak, kitűnő kávéházi italok, hideg buffet mérsékelt árak pontos és figyelmes kiszolgálással pedig szíves pártfogásukat kiérdemeljem. Teljes tisztelettel Fekete Géza „Otthon” kávé.

— **Tiszti orvosok czime.** Több törvényhatóság azzal a kérdéssel fordult a belügyminisztériumhoz, hogy tiszti orvosi vizsgát tett, de tényleg nem tiszti orvosok névaláírásuknál a „képesített tiszti orvos” czimet, vagy esetleg ennek rövidített alakját használják-e. A belügyminiszter valamennyi törvényhatósághoz intézet körrendeletében a kérdés felett úgy döntött, hogy mine azok, a kik tiszti orvosi vizsgát tettek, de tényleg nem azok, csak „tiszti orvosi állásra képesített orvos” czimét használhatják minden rövidítés nélkül.

— **Rég hiányzott határozat.** Minthogy Budapest főváros területén a vásárcsarnok-övezeten kívül romlott, hamisított vagy egyébként közfogyasztásra alkalmatlan élelmi cikkekkel ellátó vidéki házalók mind gyakrabban azt az eljárást követik, hogy rajt érésük esetén hamis nevet és a valóságuk meg nem felelő tartózkodási helyet mondanak be, mi által az ellenük folyamatba tett kihágási eljárást megnehezítik vagy éppen lehetetlenné teszik: a székesfőváros tanácsa határozatilag kimondta, hogy Budapest főváros területén a vásárcsarnok-övezeten kívül **házaló vidéki árusoknak** 1901. január 1-től kezdődőleg illetékes községi előjáróságuk által kiállítandó személyazonosságukat bizonyító igazolvánnyal kell ellátva lenniük.

— **Névváltoztatás.** Günsberg Zsigmond dunadonoyi illetőségű budapesti lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „Gellért“-re változtatta.

— **A hajlék tolvaja.** Lukács Ferencz a napokban négy tucával kiment a szállóba böngészni. Midőn Kocsis József budai-uti szállóélez értek, Lukács Ferencz elvált a böngészőktől s a hajlék ajtaján léket vágott, azon bebújt a hajlékba s onnan Kocsis József csizmáját ellopta. Még aznap délelőtt el is adta 4 koronáért. Lukács délután ismét kihívta a hajlékhoz társait. Titokzatosan mesélte ekkor társainak, hogy a hajlékban jó dohány van, ő tudja biztosan. Rá is vette Hollenzer Istvánt, hogy menjen be a dohányért. Alig bujt be Hollenzer a dohányért, jött Kocsis István, a tulajdonos testvére. Lukács ekkor társaival együtt megugrott, Hollenzer azonban a hajlékban szorult. Megkötözve behozták a rendőrségre, a honnan szabadon bocsátott. Kocsis csak később vette észre, hogy hiányzik a csizmája, mire a rendőrség vallatásra fogta az egész kompániát s ekkor tűnt ki, hogy miként tudott Lukács a hajlékban levő dohányról. Tettét beismerte, ügye a bíróság elé került.

— **Zsidóhazafiság.** Tudvalevő dolog, hogy a párizsi kiállításra több száz fiatal iparossegéd lett kiküldve különféle ösztöndíjakkal. Hadd tanuljanak, tapasztaljanak ott a magyar ipar hasznára. Az egyik dunántúli városból is ment 5 vagy 6 ilyen ösztöndíjas ifju. Volt közöttük egy zsidó is, ki — állítólag összeköttetése révén jutott 600 korona ösztöndíjhoz. Ez az ifju kazár végig is tanulmányozta a kiállítást és hogy háláját lerója „hazája“ iránt, mely eddig táplálta, dédelgette és még kéjgazdagságra is ellátta pénzzel; tehát csupa hálából fogta magát és visszatérőben egy hajón, a magyar színeket ocsárolta s a magyarokat szidta, butáknak, neveletleneknek nevezte, hogy külföldi kazár társai előtt annál kedvesebbé tegye magát. Megbízható forrásunk, melyből ezt a hírt vettük, nem szól arról, hogy a magyar pénzen utazó kazár — ki hol katolikusként, hol reformátusként, hol meg evangélikusként adta ki magát — elvette-e méltó jutalmát szemtelenségének; azt hiszszük azonban, hogy akadt a hajón magyar utazó, a ki tynk-szemére hágott a léha fráternek.

— **Nem kell Párisba menni!** Egyrészt azért, mert a kiállításnak vége van, másrészt pedig, mert a szent Imre- és Iskola-utcza sarkán levő photoplasztikonban a kiállítás érdekesebb mozzanatait oly élethű kivitelben láthatjuk, hogy a szemlélő magát valósággal a helyszínén képzele. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Egy szélhámos üzenelmei.** Szegi József népuszta-börgöndi lakos Eckstein József helybeli kereskedőnél egy gépet vett részletfizetésre. E hónap elején beállt hozzá egy ur s kijelenti, ha nem fizet a gépre rögtön 20 koronát, a kapitányság elé csitáltatja. Az asszony megijedt s lefizette a 20 koronát s az átvételezést igazoltatta a részletivel. Az idegen ezt meg is tette Eckstein névaláírással. A szegény asszony csak akkor vette észre, hogy mily csalásnak az áldozata, a midőn a valódi Eckstein szólította fel fizetésre. A feljelentés az ismeretlen csaló ellen megtétetett.

— **Czigánymunka.** Paulusz József Zámoly-utcza 65. sz. alatti házában utcai szobájába vasárnap virradóra betörték. A szoba ablakait a tettesek lefeszítették s mert a szobában senki sem aludt, zavartalanul végezték munkájukat.

— **Össze is szedtek 3 dunnát és 10 vánkost s miután a szobát alaposan átkutatták, zajtalanul távoztak.** A betöréses lopás körül követett eljárás czigányok munkájára vall, miért is a rendőrség a környékbeli csendőrséggel ily irányban nyomoz — eddig eredménytelenül.

Irodalom.

— **Magyar Szemle.** A Kaposi József által kiváló ügyességgel, esztechnikai érzékkel s mindenkor vallásos szellemben szerkesztett „Magyar Szemle“ 42. száma következő tartalommal jelent meg: Vörösmarthy szobra. — Faust etikája és az ember tragédiája I. Becker Hugótól. — A háttárban. (Költemény.) Batty Lajostól. — Gitta megjön. Vass Józseftől. — Emlékeimből. — Bujanovszky J. Auréltól. A grófné. Cypriántól. — A Terzaton. (Költemény.) Dömötör Páltól. — Dosztojevskijről II. (Könyvismertetés.) H. J.-től. — Walter Crane kiállítása. Divald Kornéltól. — Színházi krónika. h. s.-től. — Hétről-hétre. (Tárca) stb. Ajánljuk olvasóink figyelmébe e szépirodalmi hetilapot, melynek előfizetési ára egész évre csak 12 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Uj-u. 14. sz.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

Szent-Imre- és Iskola-utcza sarkán

Klökner-féle házban levő bonthelyiségben, (Barátok új épülete átellenében)

minden további fáradság és költség nélkül

Csütörtök, november hó 1-től kezdve 8 napig (8-ig) naponta

d. e. 10 órától este 10 óráig látható az

1900-ik évi párisi

világkiállítás

melynek műsora a következő:

1. Megnyitás. Az elnök megérkezése a Jenahidon át.
2. Az elnök és a miniszterek.
3. Az elnök hajóra száll.
4. Az elnök a hajón.
5. Nagy főkapu.
6. A főkapu bemenet.
7. Tolongás a főkapun.
8. Páris város pavillonja.
9. Régi Páris.
10. Avenue Nicolas II.
11. Tengerészeti kiállítás.
12. Növényház belseje.
13. Ind.-China.
14. Béjarat az alvilágba.
15. Nővényházak.
16. Tirol pavillonja.
17. Az Egyesült Államok osztályának belseje.
18. Németország porcellán-kiállítása.
19. Szobrászati csoport látk.
20. Arabiai sátor.
21. Diszterem.
22. Gazdasági gépek osztályának belseje.
23. Kilitás a vízi várról.
24. Táplálkozási terem.
25. Siam pavillonja.
26. Ázsiai Oroszország pavillonja.
27. Spahi csoport.
28. Japáni pagoda.
29. Magyarország pavillonja.
30. Indiai pagoda.
31. Svájci ház.
32. Dahomeiek.
33. Arabiai típusok.
34. Japáni típusok.
35. Eiffeltorony és Trocadéra.
36. A nagy palota belseje.
37. A nagy palota belseje.
38. Andalusi aréna Dám-vadászat.
39. Andalusi asszonyok.
40. Ausztria pavillonja.

A képsorozat olyan élethű kivitelben van, hogy a szemlélő magát valósággal a helyszínén képzele.

Belépti-díj 40 fil., deák, katona és gyermekeknek 20 fil.

Számos látogatásért esd

a tulajdonos.

Nyomatott Debreczeni Gyula könyvnyomdájában Székesfehérvárott, Iskola-u. 4. sz.